

Što je program Rada centara za dobrovoljno, anonimno i besplatno savjetovanje i testiranje na HIV (HIV savjetovališta) ?

U Republici Hrvatskoj Centri za dobrovoljno savjetovanje i testiranje na HIV (HIV savjetovališta) uspostavljeni su programom "Poboljšanje dostupnosti službe za dobrovoljno testiranje i savjetovanje" koji je bio dio projekta Ministarstva zdravlja pod nazivom „Unapređivanje borbe protiv HIV/AIDS-a u Hrvatskoj“, financiran od Globalnog fonda za prevenciju AIDS-a, TB i malarije (GFATM). Nakon završetka GFATM projekta rad centara nastavlja se kroz program Ministarstva zdravlja.

Centri su se u Hrvatskoj osnivali od 2003-2006. godine, u zavodima za javno zdravstvo, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Klinici za infektivne bolesti "Dr.F.Mihaljević", te u zatvorskoj bolnici.

Rad centara dio je Hrvatskog nacionalnog programa za prevenciju HIV/AIDS-a.

Centri su namijenjeni osobama koje imaju pitanja/ trebaju savjet u vezi HIV/AIDS-a i koje se žele testirati na HIV. U centrima se osobe koje su bile u situaciji u kojoj su se mogle zaraziti HIV-om (nezaštićeni spolni odnos, korištenje tuđe igle za intravensko ubrizgavanje droge...) mogu testirati na HIV i dobiti savjet za zaštitu i smanjenje rizika od HIV-a i drugih spolno i krvlju prenosivih infekcija, a u slučaju potrebe pomoć pri upućivanju na liječenje i druge službe skrbi i podrške.

Cilj ovog programa savjetovanja i testiranja na HIV je obuhvatiti što veći broj osoba koje su u riziku za zarazu HIV-om edukacijom i testiranjem i time smanjiti pobol od HIV/AIDS-a i udio rizičnih ponašanja u populaciji te doprinjeti smanjenju smrtnosti od AIDS-a. Testiranje omogućava otkrivanje HIV infekcije u ranom stadiju i pravovremeno liječenje, čime se poboljšava prognoza i kvaliteta života oboljelih te sprečava prijenos infekcije na druge.

Od 2003- 2012. godine centri su pružili ukupno više od 36 000 individualnih savjetovanja za preko 19 000 korisnika, te je učinjeno više od 19 000 testiranja na HIV. U tom razdoblju otkriveno je 154 osoba zaraženih HIV-om koje su upućene na medicinske i druge službe liječenja i skrbi.

**Za dodatne informacije
posjetite internet stranicu**

www.zdravlje.hr; www.hzjz.hr; www.unaids.org

SAVJETOVANJE I TESTIRANJE ĆE VAM POMOĆI...

- da se oslobodite strahova vezanih uz rizike kojima ste možda bili izloženi u prošlosti
- da nehотиčno ne proširite infekciju na druge
- kako biste dijete zaštitili od moguće infekcije u slučaju trudnoće
- da se što ranije i uspješnije možete liječiti u slučaju pozitivnog nalaza

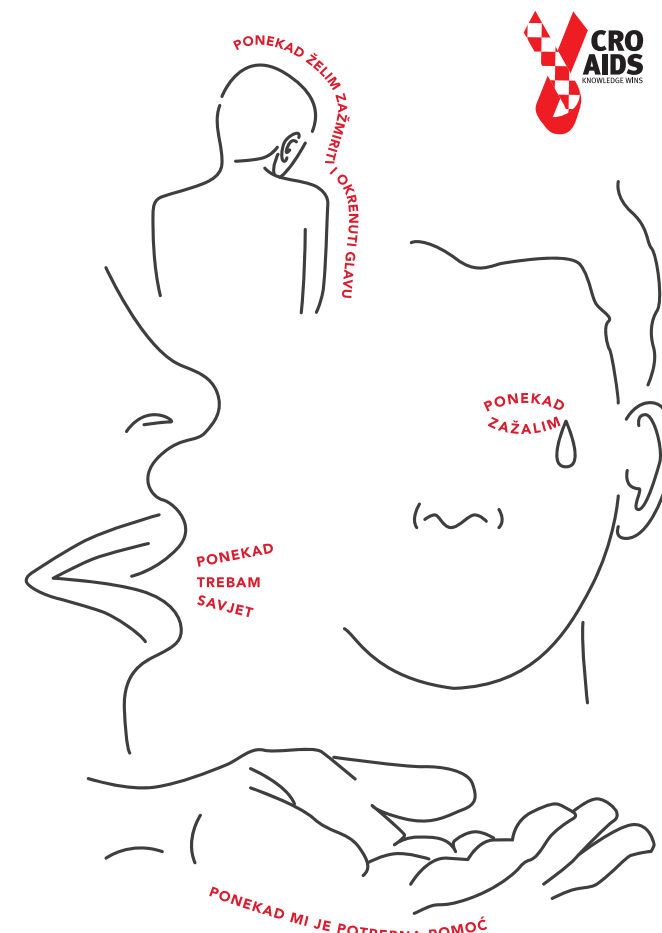
GDJE SE MOŽETE OBRATITI ZA TESTIRANJE, POMOĆ I SAVJET ?

U Hrvatskoj djeluje 10 centara za besplatno i anonimno savjetovanje i testiranje na HIV (HIV savjetovališta). U savjetovališta se možete testirati i dobiti savjet stručnjaka kako se zaštititi od HIV -a i drugih spolno i krvlju prenosivih infekcija, te pomoć pri upućivanju na liječenje. Za dolazak nije potrebna najava ni uputnica!

Učenici i studenti mogu savjet i pomoć potražiti i u Savjetovališta za mlade pri Službama za školsku i sveučilišnu medicinu u zavodima za javno zdravstvo.

Lokacije i radna vremena HIV savjetovališta u Hrvatskoj možete pronaći na:

W www.hzjz.hr; www.zdravlje.hr
T 01 46 83 005; 01 46 83 004; 099 46 83 004
(radnim danom od 8.00 do 16.00 sati)
E hiv.savjet@hzjz.hr;
F www.facebook.com/CroAids

HIV ZNANJE POBJEĐUJE

MINISTARSTVO ZDRAVLJA
HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
UNAIDS/ UN tematska skupina za HIV/AIDS

PROGRAM RADA CENTARA ZA
DOBOVOLJNO, ANONIMNO I BESPLATNO
SAVJETOVANJE I TESTIRANJE NA HIV (HIV SAVJETOVALIŠTA)

www.zdravlje.hr; www.hzjz.hr; www.unaids.org

ŠTO JE TO HIV?

- virus koji uzrokuje AIDS

H human = ljudski: jer uzrokuje zarazu kod ljudi

I immunodeficiency = nesposobnost obrambenog sustava za učinkovitu borbu

V virus = mikroorganizam, uzročnik zaraze

- kada HIV uđe u tijelo, oštećuje imunitet – otpornost kojom se tijelo brani od zaraza i bolesti

- HIV napada obrambene stanice, te se organizam zbog oslabljene obrane ne može obraniti od raznih bolesti (infekcija uzrokovanih različitim mikroorganizmima i zloćudnih bolesti)

ŠTO JE TO AIDS?

- bolest uzrokovana HIV-om, tj. skupina bolesti koje se javljaju u krajnjem stadiju HIV infekcije kao posljedica teškog oštećenja imuniteta

- AIDS je engleska kratica koja znači: sindrom stečenog nedostatka imuniteta

A acquired = stečen

I immune = imunitet - otpornost

D deficiency = slabost

S syndrome = skupina bolesti

SIDA je francuska kratica istog značenja.

- od zaraze HIV-om do početka AIDS-a može proći više godina (10-15), a za to vrijeme zaražena osoba može prenositi virus na druge

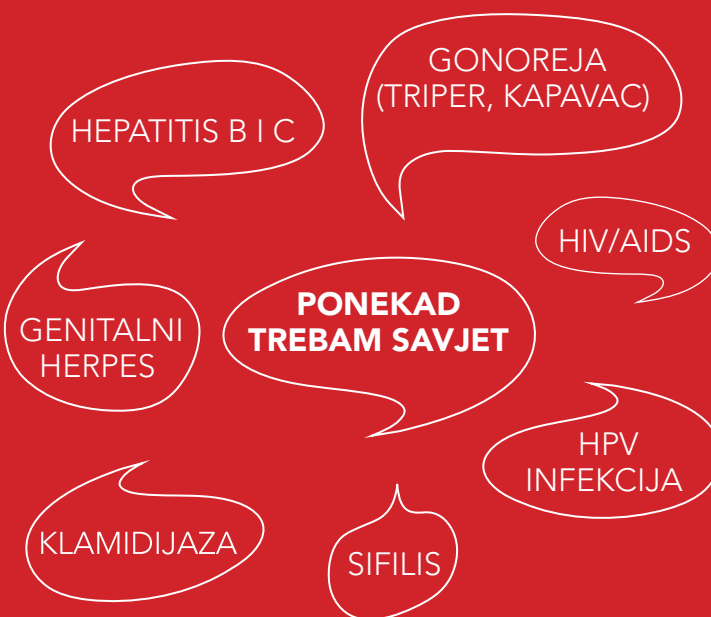
- liječenje smanjuje umnožavanje virusa u tijelu, sprečava ili smanjuje komplikacije bolesti, omogućuje duži i kvalitetniji život oboljelima, te sprečava širenje zaraze na druge

ŠTO SU SPOLNO PRENOSIVE INFEKCIJE (SPI)?

- zarazne bolesti koje se prenose sa zaražene na zdravu osobu spolnim kontaktom (do infekcije dolazi pri vaginalnom, analnom ili oralnom spolnom kontaktu)

- uzročnici SPI su razni mikroorganizmi (bakterije, virusi, protozoe, paraziti); u organizam ulaze pri spolnom odnosu preko sluznice

- za neke SPI (npr. hepatitis B, hepatitis C, HIV) spolni kontakt nije jedini način zaražavanja, zaraza se može prenijeti i krvlju te s majke na dijete

HIV/AIDS u Hrvatskoj:

- od 1985. - 2012. ukupno je zabilježeno više od 1000 osoba oboljelih od HIV/AIDS-a, a oko 150 ih je umrlo od AIDS-a

- godišnje se otkrije prosječno 50-60 osoba zaraženih HIV-om

- najčešći put prijenosa HIV infekcije u Hrvatskoj je putem spolnog odnosa

(Podaci Registra za HIV/AIDS, HZJZ)

Tri glavna puta prijenosa HIV-a:

1. Spolnim putem (vaginalnim, analnim, oralnim)
2. Krvlju (dijeljenjem pribora za intravensko ubrizgavanje droga, nesterilnim postupcima tetovaže/piercinga...)
3. S majke na dijete (tijekom trudnoće, poroda i dojenja)

Kako se HIV NE prenosi?

HIV se ne prenosi socijalnim kontaktom:

- kihanjem; razgovorom; zagrljajem; rukovanjem
- korištenjem bazena, sauna, prostorija, posuđa i pribora za jelo,
- doticajem s predmetima kao što su npr. ručke u vozilima gradskog prijevoza, novac...

Tri glavne mjere prevencije HIV-a

1. **Edukacija** – znanje o rizicima i načinima zaštite
2. **Zaštita** – primjena zaštita mjera i odgovorno ponašanje
3. **Testiranje** – ako ste bili u situaciji u kojoj ste se mogli zaraziti

Testiranje na HIV omogućava rano otkrivanje infekcije i pravovremeno liječenje, čime se poboljšava prognoza i kvaliteta života oboljelih od HIV/AIDS-a, te sprečava prijenos virusa na druge.

Kako se zaštititi od HIV-a i drugih spolno prenosivih infekcija?

1. **U spolne odnose upuštati se što kasnije** (sluznica spolnih organa je kod mladih osjetljivija te lakše dolazi do infekcije)
2. **Ne mijenjati često spolne partnere**
3. **Koristiti zaštitu pri spolnom odnosu** (kondom) istodobno zaštita od HIV-a i mnogih drugih SPI te neželjene trudnoće

UPAMTITE

1. Znanje i odgovorno ponašanje najbolja je prevencija!
2. Kod prvih znakova SPI (bol, pečenje, svrbež, promjene kože/sluznice, pojačan/promijenjen iscjedak iz spolovila/čmara, poteškoće mokrenja...) što prije otidite liječniku.
3. Neliječene SPI i zaraza HIV-om mogu ostaviti trajne posljedice na zdravlje, a mogu biti i smrtonosne (npr. AIDS).

TESTIRAJTE SE...

- niste koristili zaštitu (kondom) prilikom spolnog odnosa s nepoznatom ili s osobom rizičnog ponašanja
- ako ste ikada intravenski uzimali droge
- ako ste imali ili sumnjate da imate neku spolno prenosivu bolest
- ako ste se tetovirali ili stavljali piercing, bili na akupunkturi u neadekvatnim (nesterilnim) uvjetima
- ako želite zaštititi vašeg sadašnjeg ili budućeg spolnog partnera/partnericu od mogućih posljedica Vaše prošlosti
- ako želite saznati svoj HIV status